

Život jako „prožívání“

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2009](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2009](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 13. 8. 2009
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 13. 8. 2009

Život jako „prožívání“

Slovo „prožívat“ a „prožívání“ v sobě nese několik významů, které je třeba pečlivě rozlišovat. Především se těchto slov užívá zejména pro to, aby se od sebe jaksi oddělila „objektivní“ a „subjektivní“ stránka toho, „co“ je prožíváno. Sporné však je právě, co vlastně může být prožíváno. Ryzí objektivitu nemůžeme „prožívat“, ale nepochybně můžeme prožívat a prožíváme ono „setkání“, v němž je nějak přítomno jak to, s čím se setkáváme, tak i my sami. Avšak co je tímto setkáním? Nespočívá každé naše setkání s nějakou skutečností v našem okolí, s nějakou situací, událostí, s nějakým děním atd. právě v tom, že takovou okolní skutečnost, situaci, událost apod. zažijeme a prožijeme? Protože nemůžeme „prožít“ objektivitu (neboť ta je ex definitione před námi nebo kolem nás), je zřejmé, že prožíváme něco, co jsme už nějak vtáhli do „svého“ života. A tak to, „co“ prožíváme, je jen součástí onoho prožívání (i když to nějak míří také mimo toto prožívání, tj. musíme tomu přiznat nějakou „intencionalitu“ a „intenci“); mimo samu sféru prožívání se můžeme dostat jen překročením hranice prožívání prožívaného, a to je možné jen tak, že toto prožívané nějak osamostatníme a jakoby je „vysuneme“, „vystrčíme“ mimo rámec svého prožívání. Proto také tzv. vzpomínka na prožívání vůbec není – jak si to nesprávně představovali empiristé – jakýmsi oslabeným novým prožíváním, nýbrž je to prožívaný vztah k onomu kdysi „prožitému“, tj. kdysi z aktuálního prožívání vysunutému, vystrčenému „konstrukt“ jakožto jakéhosi reliktu, zbylého produktu kdysi proběhlého aktuálního prožívání. Tento „relikt“, který po sobě nechává aktuální prožívání, se vyznačuje tou zvláštností, že je možno se k němu vracet jako k čemusi vlastně „předmětnému“, byť nikoli zvnějšku přístupnému (nikdo jiný než my se k tomuto jakoby „předmětnému“ reliktu nemůže vracet, nemůže se k němu vztáhnout, aniž by jej musel předem re-produktovat jako svůj vlastní „konstrukt“). A přesně v tom smyslu musíme o onom jakoby „předmětném“ reliktu mluvit spíše jako o „myšleném“ (míněném nebo představovaném), ale jen s výhradami jako o „prožitém“.

(Písek, 090813-2.)